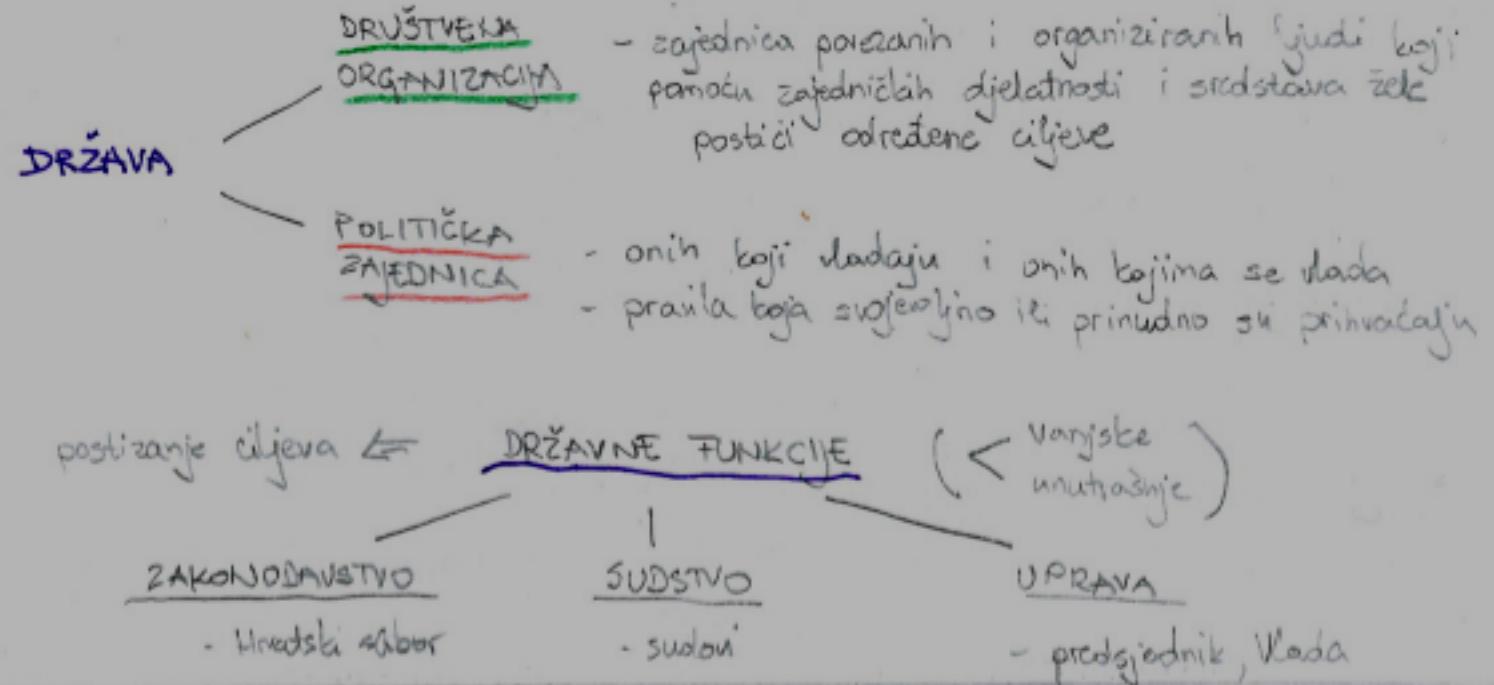
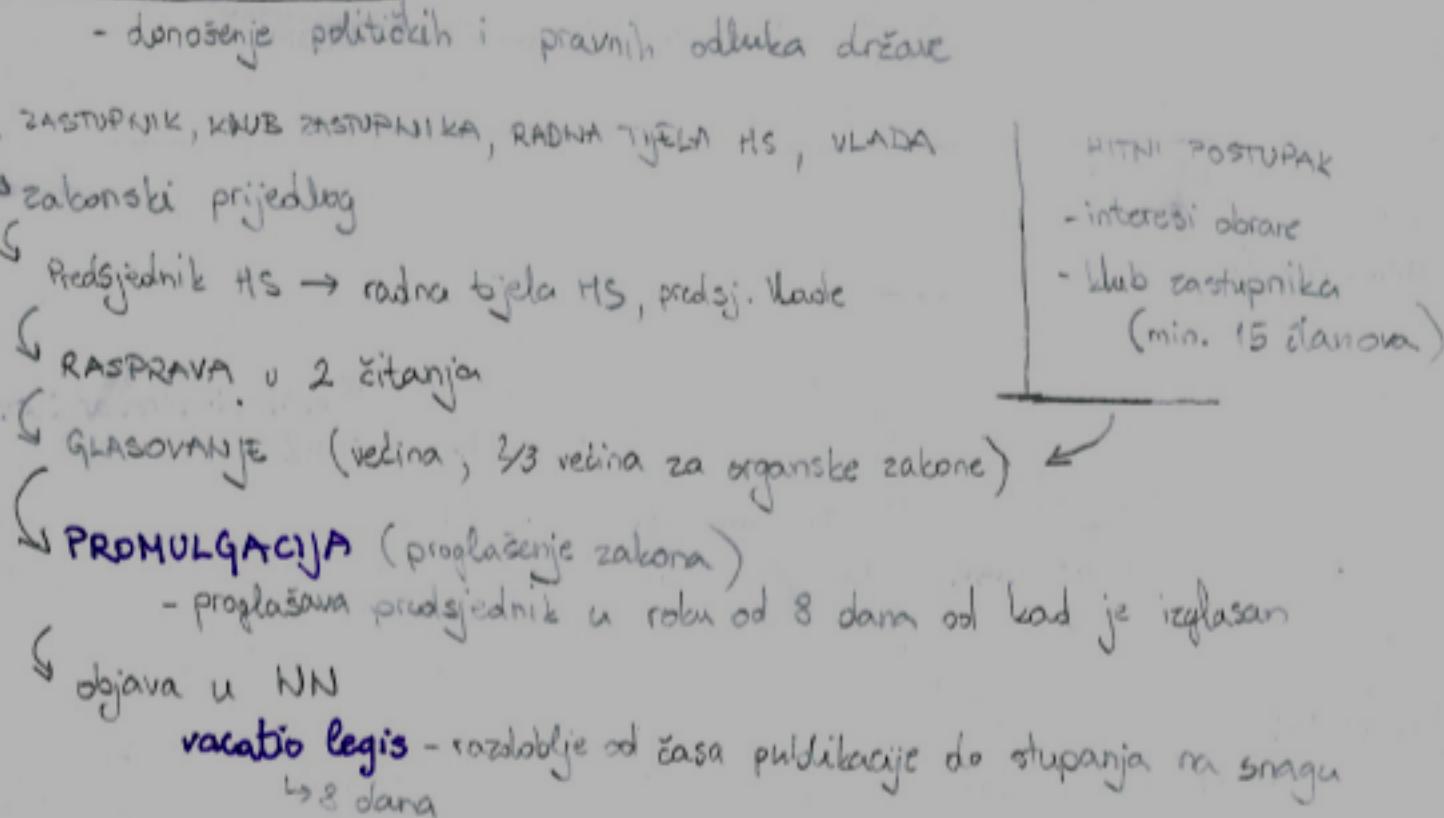

SUSTAV DRŽAVNE VLASTI

1. ZAKONODAVSTVO

2.1 SUDSTVO (samostalno, nezavisno)

- zaštita Ustavom i zakonima utvrđenog pravnog poretka
- osiguranje jedinstvene primjene zakona, ravnopravnopravnosti i jednakosti svih građana pred zakonom
- SUDOVI**
- REDOVNI**
- općinski, županijski, **Vrhovni sud RH**
- SPECIALIZIRANI**
- prekršajni, trgovачki, Visoki prekršajni sud RH, Visoki trgovачki sud RH, Upravni sud RH
- SUDI**
- imenuje i razrješuje **DSV** (Državno sudbeno vijeće)
 - ↳ 11 članova imenovanih od HS (sud, odvjetnici, prof.)
 - sudska dužnost je **STALNA** (do 70. godine života)
 - **RAZRJEŠENJE**:
 - na vlastiti zahtjev
 - trojni gubitak sposobnosti obavljati dužnost
 - osuda na kazneni dio
 - zbog počinjenog teškog stegovnjog dijela
- IMUNITET**:
- sudac ne smije biti privoren niti se protiv njega smije pokrenuti kazneni postupak bez odobrenja DSV
 - (osim ako je zatezen u počinjenju kaznenog dijela s **kaznom zatvora duljom od 5 godina**)

PREDsjEDNIK Vrhovnog suda RH:

- predlaže predsjednik RH
- bira i razrješuje Hrvatski sabor

DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO

- ovlasti na osnovi Ustava
- zaštita imovine RH, postupanje protiv pozinatelja kaznenih dijela

Ustavni sud RH :

- odlučuje o suglasnosti zakona s Ustavom
- odlučuje o USTAVnim TUŽBAMA kad su u odlikama državnih tijela povrijeđana ljudska prava i slobode
- rješava sukobe nadležnosti između tijela vlasti (z., i., s.)
- odlučuje o odgovornosti Predsjednika RH
- nadzire ustavnost programa i rada političkih stranaka (zabranjuje rad)
- - II - izbora i državnog referendumu
- rješava izborne sporove izvan djelokruga suda
- 13 sudaca koje bira Hrvatski sabor (većinom)
- 8 godina
- predsjednik Ustavnog suda - 4 godine
- tajno glasovanje

POSTUPCI PRED SUDOM :

1) GRADANSKI PARNIČNI

- opća, redovna, osnovna metoda zaštite subjektivnih građanskih prava
- tužba, TUŽITELJ (ugrožena prava), TUŽENIK
- rješenja, presude
- stranke mogu protiv odluke uvoziti PRAVNE LIJEKOVE (čalba, prijedlog za ponavljanje postupka, rešenja)

2) IZVANPARNIČNI

- blaži od parničnog
- primjenjuju se pravila bivšeg Zakona o komparničnom postupku (1934.)
- a) rješavanje STATUSNO PRAVNIM pitanja
(oduzimanje raditeljske skrbi, davanje dopuštenja za sklapanje braka)
- b) rješavanje IMOVINSKO PRAVNICH ODNOŠA
(ustavnički postupak, zemljišnoknjižni postupak..)

3) OVRŠNI POSTUPAK

- prisilno izvršenje odluka donesenih u okviru parničnog postupka
- - II - u drugim postupcima
- pokreće se na prijedlog OVRŠNOKODITELJA (vjerovnika) / imovino suda, (EX OFFO)
- na temelju ovršnih i vjerodostojnih izprava
- pojedini vjerovnici, pojedini dijelovi imovine

4) STEČAJNI POSTUPAK / generalna ovra

- posebni izvanparnični sudske postupak
- izvanredna metoda prisilnog ostvarenja odluke
- su vjerovnici, cjelokupna imovina
- prestanak dužnika po provedenom postupku
- provodi se nad pravnom osobom/imovinom dužnika u slučaju NEUKVIDNOSTI (nesposobnosti plaćanja) i INSOLVENTNOSTI (prezaduženost)
- ISPLATNI REDOVI vjerovnika
- otkreće se i vodi pred nadležnim TRGOVACKIM SUDOM

ALTERNATIVNO RIJEŠAVANJE SPOROVA:

- sporovi i prava: bojima stranke slobodno raspoložu / moguća nalogba

ARBITRAŽA

- provodi tiki uže osoba (ARBITRI) kojima su stranke povjerile donošenje odluke
- ARBITRAŽNI SUD - organiziraju određene ustanove (HGK) - institucionalna arbitraža
- mogu ustagiti same stranke - ad hoc arbitraža

UGOVOR O ARBITRAŽI - arbitražna klauzula, kompromis

okončanje: - PRAVORIJEK (pravni lik - tužba za prištaj → Trgovacki sud za)
- porlaženje tužbe, sporazumno okončanje

MIRENJE / medijacija

- rješavanje sporova uz pomoć treće, neutralne strane (izmiritelj)
- potpisne prihvatom prijedloga za polaganje postupka mirenja
- krostat (vodenje postupka, podnošenje komunikacije, razjašnjavanje stajališta stranaka)

DOVRŠENJE: - 1 stranka pisemnom izjavom ostavlja odustaj od postupka

- stranke uputile pisani ugovor izmiritelju o dovoršetku
- obustavljanjem od strane izmiritelja
- ako se nalogba ne sklopi u roku od 60 dana
- sklapanjem nalogbe

3. IZVRŠNA VLAST

IZVRŠNO - POLITIČKA

predsjednik, Vlada RH

UPRAVNI DIO

tjela državne uprave

PREDsjEDNIK RH

- imenuje i razriješuje članove saglasodanih tjela
- VANJSKA POLITIKA - suradnja s Vladom
- OBRANA
- suradnja s Vladom u usmjeravanju rada SIGURNOSNIH (obvezstajnih) SHUŽBI
- može raspustiti HS na prijedlog Vlade i uz supotpis predsj. Vlade
(državni proračun u roku od 120 dana)

VLADA RH

- predlaže zakone i državni proračun
- vodi vanjsku i unutarnju politiku
- brine o gospodarskom razvoju zemlje

DRŽAVNA UPRAVA

- najosjetljivija državna funkcija (vrsta poslova, broj organa i služb. osoba)
- sva djelatnost države koja nije u nadležnosti ni zakonodavstva ni sudstva

TIJELA DRŽAVNE UPRAVE:

- njihov rad usklađuje i nadzire Vlada
- ministarstva, upravne org., vrsti drž. uprave

DJELATNOSTI:

- osiguranje ostvarivanja i zaštite prava građana
- provođenje politike Vlade
- izvršavanje zakona i propisa
- davanje inicijativa za rješavanje pitanja u različitim upravnim oblastima
- rješavanje upravnih stvari, rješavanje upravnih postupaka
- obavljanje inspekcijskih poslova
- pripremanje i izrada propisa i akata

UPRAVNI POSTUPAK:

- pokrenut na zahtjev stranke (priče ili pravne osobe) ili po službenoj dužnosti (od strane tijela drž. uprave)
- odluke tijela drž. uprave - UPRAVNI AKTI - pišmeno (jenimno usmeno)
- rješenje dostavljanje stranci (30-60 dana), u protivnom stranka ima pravo izjaviti žalbu tj. pokrenuti UPRAVNI SPOR
- zaključak - usmeno priopćenje stranci

UPRAVNI SPOR

- podnošenje tužbe Upravnom sudu

PRESUDA - uvažavanje tužbe, odbijanje bez neosnovane ili obustavljanje postupka (bespredmetan)

RJEŠENJE - odbacivanje tužbe

PRAVNI SUSTAV

pravne norme → pravni instituti → pravne grane → pravne grupe

POZITIVNO PRAVO - najveća jedinica pravnog sustava
skup pravnih normi koje postoje u nekoj državi

PRAVNI POREDAK daje vlast pojedinim PRAVnim SUBJEKTIMA da donesu i provode PRAVNE NORME (radi uveljavanja državnih odnosa)

PRAVNE NORME S OBZAROM NA:

1) DONOSITEљA

DRŽAVNI ORGANI

- glavni tučci
- zakonodavni / izvršni organi
- opće pravne norme

ORGANIZACIJE

- pravne osobe (privreda, sindikat)
↓ poljoprivrede
- djeluju putem statuta i drugim konstitutivnim aktova

POJEDINCI

- društvene odnose
- nastaju vredni sklapajući pravne poslove

2) PRAVNE SUBJEKTE KOJIMA SU OPУĆENE

OPĆE

- upućene svim građanima
(npr. ZOO)

POSEBNE

- upućene određenoj grupi
građana
(npr. sudci trgovackog društva)

POJEDINAČNE

- upućene pojedinцу /ima
- pravno vredni individualan slučaj koji je neponaljiv

3) SADRŽAJ

- građansko-pravne norme
- pravne norme dobitijskog prava
- norme prava društava

4) TERITORIJALNO VAŽENJE

GENERALNE

- važe na cijelom državnom teritoriju
- opće norme (1, 2 organi)

PARTIKULARNE

- važe na dijelu drž. teritorija
- županijske, gradске, općinske statutarne pravne norme

5) INTENZITET

PRISILNE (ius cogens)

- ne ostavljaju slobodu izbora između više oblika ponašanja
- pravne norme kojima se uveljuju najveće vrednosti pravnog poretku (život, zdravlje...)

DISJUNKTIVNE

1) ALTERNATIVNE

- izbor između 2 ili više oblika ponašanja
- pravni subjekt obvezan odabratи jedan

2) DISPOZITIVNE (ius dispositivum)

- uređivanje odnosa drugacije nego je propisano pravnom normom

3) DISKRECIJSKE

- uputene drž. organima → ovlašćuju više organe da pravno urede odnose

PRAVNI INSTITUT - veći broj pravnih normi koje reguliraju jedan isti društveni odnos
(predugovor, pravovijek, ugovor o kupoprodaji...)

GRANE PRAVA - više pravnih instituta kojiima se reguliraju srodnici društveni odnosi
(ustavno pravo, obiteljsko pravo, građansko, kazneno...)

GRUPE PRAVA - više različitih pravnih grana

1) MATERIJALNO I FORMALNO (procesno) PRAVO

zaposlenici, zaborane, ovlaštenja
glede određenih odnosa, te SAŠKUJE

pravne norme kojima se propisuje postupak
pod nadležnim tijelima pred kojima se
može prouđiti materijalno pravo

2) JAVNO I PRIVATNO PRAVO

odnosi u kojima je jedan pravni subj.
podređen drugom (prisilno)

odnosi u koje subjekti ulaze sigurno
KOORDINIRANOST - ravноправност

3) UNUTRAŠNJE I MEĐUNARODNO PRAVO

norme s pravnom snagom
na jednom državnom teritoriju

norme kojima se uređuju odnosi
država - država, država - međunar. org.,
država - pojedinač

PRAVO U OBJEKTVNOM SMISLU

- skup pravnih normi kojima se reguliraju određeni pravni odnosi među pravnim subjektima

PRAVO U SUBJEKTIVNOM SMISLU

- skup ovlaštenja koje određenom pravnom subjektu u pravnom odnosu pripadaju pravne norme

- produkt konkretnog pravnog odnosa
- pripada određenom pravnom subjektu

ZAHTEV - pravnom normom zajamčena mogućnost da se od drugoga zahtijeva određena radnja koja predstavlja i ostvarenje subjektivnog prava
- subjektivno pravo može se ostvariti i prisilno (putem suda)
subjektivno pravo + pravna obveza

lice i naličje pravnog odnosa

- za svježe pravne obveze subjekti odgovaraju, po načelu imovinske odgovornosti

TRGOVACKO PRAVO

- grana pozitivnog prava čije pravne norme uređuju pravni položaj (status), pravne poslove i odgovornosti pravnih subjekata koji se bave trgovinom i širokom gospodarskom djelatnošću
- subjekti TRGOVACKOG PRAVA - trgovci, trgovacka društva

RAZVOJ:

- Flaminjani
- srednji vijek (lex mercatoria)
- francuski Trgovacki zakonik 1807.
- njemački - II - 1897.
- II. Jugoslavija - socijalistička, učinak tržišta gospodarstvo

TRGOVACKO PRAVO I USTAVNO PRAVO

- ustavom se jošće temeljna gospodarska prava (poduzetnička i tržišna sloboda)
- osnove političkog i socijalnog uređenja

TRG. PRAVO I GРАЈАНСКО ПРАВО

- uređuju imovinscopravne odnose

- razvoj GOSPODARSKOG PRAVA od vremena nakon 1. svj. rata (grupe junačeg prava)

IZVORI:

- 1) prisilni propisi
- 2) posebne ugovorne pogodbe
- 3) opći uvjeti ugovora
- 4) praksa ustanovljena među ugovornim stranama
- 5) dispozitivni propisi
- 6) sudska i arbitražna praksa
- 7) pravna znanost

DRŽAVNI IZVORI (Ustav, zakon, propisi), NACIONALNI IZVORI (formularno pravo, običaji)

Ustav - sloboda poduzetništva

ZOO - opći - obvezno pravo
posebni - ugovorni odnosi

ZTD - trg. statusno pravo

običaji i praksa - prednost pred dispozitivnim propisima

UZANCE - trg. običaji kodificirani od ovlaštenih tijela

- prednost pred dispoz. propisima

- OPĆE (jedinstvene, potpune), POSEBNE (HGK)

formularno pravo

OPĆI UVJETI POSLOVANJA - sadržaj ugovora (klauzule), prednost pred d.p.

TIPSKI UGOVORI - način ugovora, mogućnost pregovora

ADHEZIJSKI UGOVORI - take it or leave it

KLAUZULE (termini) - začeci, postaju dio ugovora ako se ug. strane na njih pozivaju

INCOTERMS (MTK, jedinstveno turmicenje termina pri prodaji robe)

①.

SUDSKA I ARBITRAŽNA PRAKA

- neizravan izvor prava
- tumači, a ne stvara pravo

COMMON LAW - odluke koje imaju pravno značenje **PRESEDANA** (case law)

- sudovi nižeg ranga vezani odlukama sudača višeg ranga

CIVIL LAW - sudjenje na temelju ustava i zakona

RH - obvezatno pravno shvaćanje Vrhovnog suda

OSTALI IZVORI:

AKTI TIJELA S JAVNIM OVLAŠTENJEM (HGK i njihova tijela)

- obvezatne za pravne subj. u određenog gosp. grani

- popunjavanje pravnih praznina u zakonu

STATUTI I DRUŠTVENI UGOVORI

- temeljni akti pravne osobe

- nemaju pravnu snagu općih izvora trg. prava

- obvezatnost primjene ograničena na vrlokrug pravnih subjekata

TRGOVACKO UGOVORNO PRAVO

- pravni subjekti ulaze u društvene odnose s ciljem razmjene dobara i usluga, kako bi zadovoljili životne potrebe

PRAVNI POSLOVI - temelj razmjene dobara i usluga

UNILATERALNI (jednostrani), BILATERALNI, MULTILATERALNI

UGOVORI

OBVEZNOPRAVNI (OBIGACIJSKI) UGOVORI

- nastavak, prorijera i prestank obveznopravnih odnosa

- temelj razmjene dobara i usluga

- obveza jedne strane odgovara pravu druge (dug-tržbina)

- DUŽNIK - VJEROVNIK

- predmet odnosa je **činidba** (ljudske radnje, imovinski karakter, moguće, pravo dopuštene, određene)

- posljedice na IMOVINSKOJ MASI p. subjekata

- + (davanje, činjenje), - (propuštanje, traženje)

OBVEZNO PRAVO je RELATIVNO - pravni većici (prava / obaveze) zavis prema strankama odnosa (inter partes)

- iznimno - ugovori u korist trećih

UGOVORNI ODNOŠI - maksimalno izraženo načelo dispozitivnosti obveznog prava - ③.

ZVANIJUGOVORNI ODNOŠI - zaštita postojećih pravnih odnosa

TEMELJI: preuzimanje štete, stjecanje bez osnove, poslovodstvo bez rada, javno dočekanje nagrade, vrijednosni papiri

TIPOLOGIJA UGOVORA

1) NOMINANTNI / IMENOVANI - sadržaj, oblik i pravni učinci regulirani propisima pozitivnog prava

INOMINANTNI / NEIMENOVANI - nisu pravno regulirani propisima
- stranke vezane ustavom, pristnim propisima i moralom
TIPČENI
ustaljeni, dobili naziv
ATIPČENI
- ugovori po mjeri

2) KONSENZUALNI - nastaju usuglašavanjem ugovornih strana

REALNI - nastaju predajom stvari (zoo - ugovor o posudbi)
- ugovor sklopljen u režimu kapare

3) DVOSTRANO OBVEZNI - obje strane preuzimaju ugovorne obaveze

↳ SINALAGMACIONI (recipročni)

JEDNOSTRANO OBVEZNI

4) ONEIROZNI / NAPLATNI - za činjenicu se daje proučinjivanje

LUKrativni / BESPLATNI - ugovor jednostrano obavezi

5) FORMALNI - za koji je propisan određeni oblik (forma ex lege, forma ex contractu)

NEFORMALNI - zoo načelo neformalnog ugovora

GRADANSKI - subjekti izvan granica gosp. djelatnosti
- opća pravila zoo-a

TRGOVACKI - između trgovaca

POTROŠAČKI - između fizičke osobe izvan svjeće djelatnosti i fiz. ili pravne osobe (prodavatelja) u okviru svoje djelatnosti
- Zakon o zaštiti potrošača

TEMELJNA NAČELA UGOVORNOG PRAVA:

) AUTONOMIJA - slobodno uređivanje obveznih odnosa od strane sudionika

) ISPUNJENJE UGOVORNE OBVEZE - (pacta sunt servanda)
- ugovaratelji odgovaraju cijelom svojom imovinom

) SAVIESNOST I POŠTENJE (bona fides)

) RAVNOPRAVNOST I JEDNAKA VRJEDNOST ČINIDABA - koordiniranost subjekata

) DUŽNA PAŽNJA

) PRIMJENA OBICAJA I PRAKSE - trgovacki običaji, pravna praksa

ZEGOVORI - ne prethode nužno sklapanju ugovora

- ne obavezuju
- dužnost čuvanja poslovne tajne

ONUDA - prijedlog za sklapanje ugovora, sadrži sve bitne sastojke ugovora

- opća ponuda
- poziv da se učini ponuda (ne postoji volja za vezanost)
- neopoziva
- POVLAKENJE (do primitka ponude) / OPOZIV (do odpostavljenog prihvata ponude)

ERFEKCIJA UGOVORA

- trenutak sklapanja ugovora

TEORIJA ODTOVANJA - vanjska manifestacija da prihvata

ODAŠIJANJA - kad je postan prihvatan ponude

- II - PRIMITKA - primjatak prihvata

SMUJANJA - kad ponuditac smatra za prihvad

ZEDUGOVOR / PRELIMINAR

- preuzima se obaveza da se kasnije sklopi ugovor

- sklopanje glavnog ugovora može se zahtijevati do 6 mј. nakon isteka roka za sklapanje ugovora

VAJANOST UGOVORA

- 1) ugovorne strane moraju biti pravno i poslovno sposobne
- 2) slobodno i ozbiljno očitovana volja za sklanjanje ugovora
- 3) moguća, dopuštena i određena činjenica (predmet)
- 4) dopuštena pobuda za sklanjanje ugovora
- 5) ugovor sklopljen u propisanom obliku

PRAVNA SPOSOBNOST - stječe se rođenjem, gubi smrću (fizička osoba)
- ne može se oduzeti ni stupnjevati

POSLOVNA SPOSOBNOST - fizička osoba stječe punoletnošću
↳ prije: sklanjanjem braka, postane roditelj
- može se stupnjevati / ograničiti
- osobe bez poslovne sposobnosti → založnički zastupnik / skrbnik

MANE VOLJE - SVIESTNI ili NESVIESTNI neslađao između volje i očitovanja
- školski primjer / Šala
- simulacija
- prijetnja / fizička sila
- mentalna rezervacija
↳ (valjan posao)

- zabiludci (očajnici, pravu, u motivu)
↳ mora biti **BITNA**
(odnosi se na objekt, drugu stranu, okolnosti)

- nespoznatum
- prijevara

NEVALJANOST UGOVORA

NIŠTETNOST - teži dolik nevaljanosti (kao da nisu ni sklopljeni)
- biti temeljna načela ustanovljena ustavnim i založničkim normama
- nižetni ugovori mogu se priboriti u valjane
- u cijlosti ili djelomično

PONOJNOST - proizvode pravne učinke, ali se mogu ponistiti (u odr. roku)
- ograničena poslovna sposobnost stranaka mane volje, prekomjerno ostrećeće, pravne radnje dužnika na štetu vjerovnika
- sud paži na zahtjev ovlaštene osobe
- rok: godinu dana od saznanja za razloge podjednja, najkasnije u roku od 3 godine nakon sklapanja ugovora.

OBVEZA RESTITUCIJE - svaka stranka dužna je vratišti što je primila temeljem nevaljanog ugovora

- ex tunc - nevaljni od samog zaključenja

JAMSTVO

- ugovor između vjerovnika i treće strane (jamca)
- jamac će ispuniti obvezu dužnika, ako to ovaj ne učini
- u pisanim oblicima
- **AKCESORAN** (osican) ugovor
- smanjenje obveze glavnog dužnika ne postoji odgovarajuće smanjenje jamicove obvezе
- ↖ **SUPSIDIJARNO** - stranke nisu ništa posebno ugovore
- SOLIDARNO** - jamac platio odgovara kao glavni dužnik za cijeli obvezu
- **zakonska subrogacija** - dug dužnika prema juncu
- regres** - pravo juncu koji je podmio tražbinu da zahtijeva naknadu od ostalih jumaca

UGOVORNA KAZNA

- nenovčane obveze
- zamjera za naknadu štak pravročene neispunjerenjem, začinjenim ispunjenjem, neurednim ispunjenjem obveze
- ako je za slučaj začinjenja ili neurednog ispunjenja zakonom određena visina naknade (PENAL, ug. bozna, naknada), a ugovorne strane su ugovorele kaznu, vjerovnik **NEMA** pravo zahtijevati ugovornu kaznu i naknadu određenu zakonom

ZATEZNE KAMATE

- uvedenje ugovorne discipline
- isključivo novčane obveze
- nastaje po zakonu
- zakonska stopa (ovisna o visini EKONOMIJE STOPA HNB)
- ugovorna stopa - ne veća od založne x 1,5
- zabranjen **ANATOCIZAM** - na dospjeli, a ne isplaćene kamate ne - iznimno PROCESNA KAMATA

KAPARA

- novčana stvar ili zanimljiva stvar (realno pojačanje)
- znak da je ugovor sklopljen, sigurnost da će se ispuniti obveza
- ako ugovor nije ispunjen relevantno je koja je ugovorna stvar odgovorna
 - 1) zahtijevanje ispunjenja ugovora
 - 2) trošenje naknade štete
 - 3) kapara / traženje vraćanja dijstrukcije kapare
- ugovorna kapara i pravo odustajanja
 - ↳ KAPARA = ODUSTATNINA (gubi / vraca 2x odustatnina)
- pravo **RETENCIJE** (ZADRŽANJA) - vjerovnik dužnikova stvar zadržava u rukama do ispunjenja tražbine
 - ↳ stvarno pojačanje ugovora
 - ↳ 1) vjerovnik ima prema dužniku dospjelu tražbinu
 - 2) vjerovni drži u svom posjedu stvar koja pripada dužniku (pokretni stvari, nekretnine u prometu)

obvezno-pravni odnos = trajni odnos

CESIJA - ustup tražbine

CEDENT - stari vjerovnik, CEDIONAR - novi vjerovnik, CESUS - dužnik
- prenosiće tražbine

PRISTUPANJE DURGU - treća osoba se vjerom ike obavezuje da će ispuniti njegovu
tražbu koju ima pisma dužniku

NOVACUJA / OBNOVA

- prestaje postojeća obaveza, stupa nova obaveza koja ima različitu
glavnu činilicu / pravnu osnovu

PRAVO TRGOVACKIH DRUŠTAVA

- TRGOVAC:** 1) pravna ili fizička osoba
 2) samostalno obavlja gospodarsku djelatnost
 3) trajno - II -
 4) obavlja djelatnost radi stjecanja dobiti
 5) proizvodnja, promet robe ili pružanje usluga na tržistu
 ≠ zadruge, obrtnici ≠ udruge, ustanove, tajna društva

TRGOVACKO DRUŠTVO - javno, komanditno, gospodarsko interesno udruženje
 | društva osoba | d.o.o., d.d. (dionička)
 | društva kapitala
 → obavljanje bilo koje djelatnosti = TRGOVAC
 → privatopravno udruženje (DRUŠTVA)

DRUŠTVA:

- 1) društva pravne osobe / bez pravne osobe (oštvo)
 - ovisi je li društvo samostalan pravni subjekt odvojen od članova
- 2) UNUTARNJA / VANJSKA
 - može li društvo u odnose s tredim osobama
- 3) TRGOVACKA / USTALA

TRGOVAC POJEDINAC

- propisi o obrtu
- upisan u sudski registar
- godišnji prihod > 2 000 000 kn
- dužan upis u sudski registar za god. prihod > 15 000 000 kn u roku od 60 dana (FINA)
- može davati **PROKURU**
- može osnivati **PODRUŽNICE**

(1)

SUDSKI REGISTAR

- javna knjiga
- matični broj subjekta upisa (MBS) - jedinstven, nepromjenjiv, neponovljiv
- SUJEKTI UPISA:** javno TD, komanditno dr., gosp. interesno udruženje, d.d., d.o.o., trgovac pojedinac, SE - Societas Europea, EGIU - europsko gospodarsko interesno udruženje, ustanova, zajednica ustanova, zadružna, savez zadružna, kreditna unija
- upis dojavljen u NN
- upis ima KONSTITUTIVAN značaj - postaje zaseban subjekt
- pravo da bude nositelj prava i obaveza

- TD - odgovara za svoje obveze cijelom imovinom
 - društva osobi - odgovornost članova
 - JAVNO TD, KOMPLEMENTARI (komand. dr.) - osoba odgovornost članova
 - D.O.O., D.D., KOMANDITORI (kom. dr.) - nema odgovornosti članova

PROBOJ PRAVNE OSOBNOSTI - zloupotreba dolnosti da kao član društva ne odgovara za doveze društva → namećanje odgovornosti

- 1) član koristi društvo za cilj koji mu je inače zabranjen
- 2) član koristi društvo da bi ostatio vjerovnik
- 3) član protivno zakonu upravlja imovinom društva kao svojom
- 4) član u svojim koristima/druge osobe umanjili imovinu društva

PREDSTRUŠTVO

- nastaje sklapanjem društvenog ugovora
- nema pravne osobnosti

PODRUŽNICA

- izvan sjedišta
- nije pravna osoba
- upisuje se u sudski registar nadležnog suda prema mjestu sjedišta društva osnivača
- osnivač izvan EU može osnovati podružnicu ako je min. 2 godine bio upisan u registar u državi u kojoj ima sjedište
- više PODRUŽNICA - predaju finansijskih izvješća upisuju se u registar suda kod kojeg je upisana glavna podružnica

PODUZETE

- gosp. djelatnost koju obavlja TD
- TD može imati više poduzeća
- sredstvo za djelovanje TD

TVRTKA

- ime pod kojim TD posluje i sudjeluje u pravnom prometu
 - 1) načelo ZAKONITOSTI
 - 2) - " - PRVENSTVA - upisana ranije prijavljena
 - 3) - " - JEDINSTVENOSTI - svaki dio TD mora poslovati pod istom tvrtkom
 - 4) - " - ISTINITOSTI
 - 5) - " - JAVNOSTI - upis u sudski register
 - 6) - " - ISKLJUČIVOSTI - 1 naziv = 1 tvrtka
 - 7) - " - STALNOSTI - nakon promjena može nastaviti poslovati pod istom tvrtkom
- TD = 1 tvrtka

SADRŽAJ TVRTKE

- 1) naznaka za obilježavanje imena TD
- 2) naznaka predmeta poslovanja društva
- 3) naznaka oblike društva

, Hrvatska", grb, zastava → potrdna suglasnost Vlade

- tvrtka TD određuje se izjavom o osnivanju društva / društvenim ugovorom
- promjene se upisuju u registar (prijava podnosi uprava TD)

PREDMET POSLOVANJA

- broj svih poslovnih aktivnosti obuhvaćenih u jednoj / više djelatnosti
- neke djelatnosti mogu obavljati samo odr. oblici TD
(bankovni poslovni - d.d.)

- TD prema trećima može sklapati poslove izvan djelatnosti uz imanjsku i kažnenu odgovornost zbog prekoračenja ovlasti

ultra vires - akti koji pete predmet poslovanja su bez učinka

SJEDIŠTE TD

- mjesto u RH u kojem je uprava društva
- moguće samo 1 sjedište (registar)

ZASTUPNICI po zakonu

d.d. - članovi uprave (izvršni direktori)	} u registru
d.o.o., GID - uprava	
j.t.d. - svi članovi	
k.d. - KOMPLEMENTARI	
- U IME i ZA RAČUN društva
 - ne mogu bez ovlasti nastupati kao druga ugovorna strana, sklapati ugovore u svoje ime i za svoj račun

PUNOMOĆNICI

- zastupnik daje punomoć drugoj osobi (ne veće ovlasti od svojih)

VRSTE PUNOMOĆI: (osim zapoštenja daje samo TRGOVAC!)

1) punomoć po zapoštenju

- poduzimanje pravnih radnji u granicama poslova koje obavlja

2) PROKURA

- najšira trgovacka punomoć (daje trgovac)
 - u pisanim oblicima
 - daje se punoljetnoj i poslovno sposobnoj osobi / (ne pravnoj!) osobama
- POJEDINAČNA / SKUPNA
↳ 2 ili više prokurista zastupaju samo zajedno
- bez ovlasti prokurist NE MOŽE:

- 1) otuđiti ni opteretiti nekretnine TD

- 2) poduzimati pravne radnje kojima se započinje stecajni postupak

- 3) nastupati kao druga ugovorna strana

- 4) prenijeti prokuru i dati punomoć

- prestanak opozivom davatelja

- upis u registar - ime prokurista + njegov OIB

3) trgovacka punomoć (pismeno)

- vodenje poduzeća

- bez ovlasti ne može otuđiti/opteretiti nekretnine, mijenjati / čekavno dozvati, prenijeti obvezne jamstva, nagoditi se, voditi spor

4) punomoć trgovackom putniku

- daje trgovac, pismeno

- u ime i za račun vlastodarca sklapa ugovore, isporučuje robu...

JAVNO TRGOVACKO DRUŠTVO

- svaki član odgovara neograničeno solidarno cijelom svojom imovinom
- član - fizička ili pravna osoba
- odredbe ZOO - ugovor o ovlaštu (ulaganje rada/imovine radi postizanja zaj. cilja)

KARAKTERISTIKE: → ovlaštu s pravnom osobnošću

- 1) društvo osoba
- 2) najmanje 2 člana
- 3) članovi fiz. i pravne osobe
- 4) trajno obavljanje djelatnosti
- 5) obavljanje djelatnosti pod zajedničkom tvrtkom
- 6) temelj udrživanja je ugovor
- 7) svi članovi odgovaraju cijelom svojom imovinom

PRIJAVA ZA UPIS U SR:

- 1) tvrtka
- 2) sjedište i predmet poslovanja
- 3) ime, sjedište i OIB svih članova
- 4) imena i prezimena osoba ovlaštenih za zastupanje, njihova ovlaštenja

DRUŠTVENI UGOVOR

- temeljni akt JTD - nem propisan sadržaj

PODACI: 1) ime, prez., prebivalište, OIB svakog člana osnivača

- 2) tvrtka društva
- 3) sjedište društva
- 4) predmet poslovanja
- 5) doprinos na koji se članovi obvezuju

OBVEZE ČLANOVA

- unos uloga u društvo
- ulog - novac, stvari, prava, rad, druge usluge / dobra
- u ispunjenju obveza dužan postupati pozornošću vrednog i savjesnog gospodarstvenika

- zabrana **KONKURENCIJE** - ne smije u drugom društvu sudjelovati kao član koji osobno odgovara, samostalno voditi poslove

- povreda → naknada štete
- zahtjevi društva zahtijevaju 3 mjeseca nakon saznanja tj. u roku od 5 godina od dana povrede

(2)

VOĐENJE POSLOVA

- pravo i obveza svakog člana
- isključeni člani mogu obaviti vred u dokumentaciju
- pojedinačno / skupno

POJEDINAČNO

PRAVO PROTIVLJENJA / VETA - neki ovlašteni član se protivi poduzimanju
radnje drugog ovlaštenog člana
- radnja se ne može poduzeti

- 1) protivljenje na određeno djelo / vrstu djela
- 2) - " - se ne smije provoditi ŠIKANOM
- 3) - " - odnosi se na ostvarivanje osobnog prava člana
- 4) - " - mora odnositi na mjeru nužne za opstanak JTD/imovine

SKUPNO

- potrebna suglasnost svih ovlaštenih članova
OSIM ako postoji opasnost odgode

- obveza pridržavanja uputa koje daju ostali članovi društva

REDOVNO / IZVANREDNO POSLOVODSTVO

↓
pojedinačno / skupno
- davanje prokure - suglasnost svih članova ovlaštenih za vodenje

- pravo na obavijestenost

PODJELA DOBITI - 1/3 članovima (prema udjelu u kapitalu društva)
↳ **KAPITALNO NAČELO**

- 2/3 - članovima jednakim dijelom (nezavisno o udjelu)
↳ **PERSONALNO NAČELO**

- zabrana da član raspolaže svojim udjelom bez suglasnosti ostalih članova

ZASTUPANJE

- rad za društvo u odnosu prema trećima (ugl. pojedinačno)
- ovlašten svaki član, ako nije ugovorom isključen
- najšira zakonska ovlast ZTD-a

ODUZIMANJE OVLASTI

- tužba ostalih članova
- važan razlog - teška povreda obveza / nesposobnost za vredno zastupanje
- potrebna sudska odluka

ODGOVORNOST

- za obveze društva vjeromaćima odgovara svaki član cijelom svojom imovinom
- član svoju odgovornost ne može prenijeti na drugoga niti je isključiti
- može je POJAČATI (jamstvom)

PRESTANAK JTD

Likvidacija - društvo podmiruje svoje dugove i naplaća svoja potraživanja

- prijava nastanka razloga za prestanak SR (osim kod stečaja)

RAZLOZI : 1) ISTEK VREMENA

2) ODLUKA ČLANOVA - potrebna većina

3) OTKAZ ČLANA - određeno - može otkazati svaki član

- posljednji dan poslovne godine
otkazni rok - min. 6 mј.

- neodređeno - otakaz u bilo koje doba
- mora se izjavit svačom članu

↳ jasan, bezuvjetan

4) SUDSKA ODLUKA - tužba člana zbog važnog razloga
određeno - prije roka

neodređeno - bez otkaznog roka

↳ nemoguće ispunjenje surhe, postignuta surha

5) OTKAZ VJEROVNIKA ČLANA - 6 mј. prije kraja poslovne godine

6) SMRT/PRESTANAK ČLANA, STEČAJ ČLANA

Likvidacija

- nije obavezna
- LIKVIDATORI - svi članovi društva
 - ↳ može ih imenovati trg. sud područja u kojem je sjedište
 - ↳ opoziv jednoglasnom odlukom člana, odlukom suda
 - ↳ podnošenje prijave za upis brišanja

KOMANDITNO DRUŠTVO

- barem 1 osoba odgovara za obveze društva solidarno i neograničeno cijelom svojom imovinom = **KOMPLEMENTAR**
- barem 1 osoba odgovara samo do iznosa odr. imovinske uloge
 - **KOMANDITOR**
- po obilježjima jednako JTD
- članovi različito odgovaraju za obveze društva
- ugovorom se određuju **komanditori** i **komplementari**
- u SR upisuju se **komanditori** i visina uloga svakog od njih
↳ objava samo broja komanditora
- prijava za upis moraju podnijeti svi **komplementari**

UPRAVLJANJE

- **Komplementari** upravljaju i zastupaju
- **Komanditori** - nemaju ovlasti zastupati ni upravljati, ali imaju pravo nadzora poslovanja
 - sudjeluju samo ulogom u kapitalu
 - zabrana konkurenčije ne odnosi se na njih
 - isplatuje mu se dobit ako je u djelosti uplatio ulog
 - sudjeluje u snošenju gubitka do višine svoga udjela u kapitalu
- pravni odnosi prema trećima uređeni prisilnim propisima

SMANJENJE ULOGA

- svi članovi društva moraju sudi podnijeti prijavu za upis porečanja / smanjenja uloga u SR
- odluke o smanjenju uloga **komanditora** djele su prema vjeromaćima

PRESTANAK

- smrt / prestanak **komanditora** NEMA za poslijednji prestanak društva
↳ nasljednici tj. pravni slijednici
- ako ispadnu svi **komanditori** društvo nastavlja kao **JTD**
- odredbe o JTD

TAJNO DRUŠTVO

(3)

- nastaje ugovorom

- 1 osoba (tajni član) ulože imovinsku vrijednost u poduzeće druge osobe (poduzetnika), na temelju čega stječe pravo sudjelovanja u dobiti i u gubitku poduzetnika

PODUZETNIK - trgovac

TAJNI ČLAN - bilo koja fizička/pravna osoba

RAZLIČITOSTI:

- 1) nije pravna osoba (nema tvrtku)
- 2) nije trgovacko društvo
- 3) isključivo unutarnje društvo
- 4) nema zajedničke imovine članova

- propisi obveznih odnosa o ortaštvu

PODUZETNIK - nastupa u pravnom prometu
- isključivi nositelj prava i obveza

TAJNI ČLAN sudjeluje u gubitku samo do iznosa uplaćenog uloga

RAZLOZI ZA PRESTANAK:

- 1) PROTEK VREMENA na koje je sklopljen ugovor
- 2) OSTVARIVANJE CIJA / NEMOGUĆNOST ostvarivanja cilja
- 3) SMRT / PRESTANAK PODUZETNIKA
- 4) ako PODUZETNIK prestane obavljati gosp. djelatnost
- 5) STEČAJNI POSTUPAK nad tajnim članom/poduzetnikom
- 6) OTKAZ UGOVORA

(3)

GOSPODARSKO INTERESNO UDRUŽENJE

- pravna osoba

- osnivaju 2 ili više fizičke i pravne osobe

- radi otakšavanja; promicanja obavljanja gosp. djelatnosti koje čine predmete njihovog poslovanja

- POBOLJŠANJE / POVEĆANJE učinka

- pravna osoba za sebe ne stječe dobit

OBILJEŽJA: 1) najmanje 2 osobe

2) cilj strogo propisan Zakonom, razlikuje se od alja suh ostalih d.

3) temelj udruživanja je ugovor

4) pravna je osoba i trgovacko društvo

5) članovi odgovaraju za obveze udruženja

- ostvarena dobit dijeli se među članovima na jednakе dijelove (ili prava ugovoru)

OSNIVANJE

- bez temeljnog kapitala

- prava članova ne mogu se izraziti vrijeđenošćim papirima

UDRUŽENJE NE SMJE:

- 1) ostvarivati ovlasti rođenja/nadzora nad djelovanjem članova, drugih društava
- 2) držati dionice/udjele u poduzećima članova (ni u drugim p.)
- 3) biti član drugog udruženja
- 4) pribavljati sredstva na tržištu kapitala

SADRŽAJ UGOVORA:

1) tvrtka udruženja

2) sjedište udruženja

3) predmet poslovanja

4) tvrtku/ime i prezime, pravni oblik, sjedište/prebivalište članova, registar i broj pod kojim su u registru upisani

5) vrijeme trajanja udruženja

ČLANOV - osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost

- -||- se bave slobodnim zanimanjima (bjelnik, odvjetnik...) čiji je status uređen posebnim propisima

- odgovaraju neograničeno cijelom svojom imovinom

ODLUCIVANJE -

- 1 član = 1 glas
- 1 član ne može imati većinu glasova
- odluke o promjenama donose JEDNOGLASNO
- svaki član može djelomično / u cijeli ustupiti svoje sudjelovanje drugome uz suglasnost svih članova

ORGANI UDRUŽENJA

- članovi zajedno i uprava (nadzorni organ)

UPRAVA

- 1 ili više članova
- članovi ne moraju biti članovi udruženja
- fizičke osobe imenovane ugovorom / odlukom članova
- POSLOVODSTVO : ZASTUPANJE

PRESTANAK

- 1) ODLUKOM ČLANOVA - jednoglasno
- ostrašen predmet poslovanja, istek vremena...
- 2) ODLUKOM SUDA - po tužbi člana / treće osobe koja ima pravni interes
- osim ako se nedostatak udioni prije donošenja odluke
- 3) STEČAJEM - nije potrebna likvidacija

- svaki član uprave / likvidator DUVAN JE zatražiti otvaranje stečajnog postupka

- svaki član udruženja DVLAŠTEN JE zatražiti otvaranje stečajnog postupka

DIONIČKO DRUŠTVO

DRUŠTVO KAPITALA u kojem članovi (DIONIČARI) sudjeluju s učesima u temeljnog kapitalu podijeljenom na dionice

- može imati samo 1 člana
- članovi NE ODGOVARAJU za obvezu društva

KARAKTERISTIKE:

- 1) pravna osoba
- 2) trgovacko društvo i društvo kapitala
- 3) temeljni kapital podijeljen na dionice
- 4) temeljni akt je STATUT
- 5) može imati samo 1 člana
- 6) članovi ne odgovaraju za obvezu društva

TEMELJNI KAPITAL - temelji vjerovnicima za kreditiranje društva i jamstvo za njihova potraživanja
- zbroj NOMINALNIH SVOTA DIONICA - mjerilo za uređenje odnosa
- najniži iznos 200 000 kn

PRIJAVA - dokaz o uplaćenom iznosu, unosu stvari i prava, dokaz da društvo njima slobodno raspolaže (kreditna institucija)

DIONICE

1) DIO TEMELJNOG KAPITALA

- nominalni iznos min. 10 kn (> višekratnici od 10)
- ne može imati obje vrste dionica
- ukupan iznos za koji se dionice izdaju ne smije biti niži od najnižeg iznosa temeljnog kapitala
- zabranjeno izдавanje dionica sub pari, dozvoljeno super pari

PREMIJA - razlika između nominalnog iznosa i izdanog (agio) - rezerve kapitala

2) SKUP ČLANSKIH PRAVA I OBVEZA

- stječu se ulaganjem novine u društvo
- isti ROD dionica = ista prava

REDOVNE - imatelji daju pravo glasa na glavnoj skupštini, pravo na isplatu dijela dobiti društva (DIVIDENDA), pravo na isplatu dijela likvidacijske / stečajne mase društva

POVLAŠTENE DIONICE

- povlaštena prava (pravo prienosa pri isplati dividende...)
- **KUMULATIVNE** - pravo naplate kumuliranih neisplaćenih dividendi preje isplate dividende imateljima redovnih dionica
- **PARTICIPATIVNE** - pravo da porč određene dividende naplati i dividendu koja pripada imateljima redovnih dionica.
- moguće izdati i bez prava glasa

3) VRIJEDNOSTNI PAPIRI

- isprave kojima se izdavatelji obrežuju ispuniti obvezu upisanu u toj ispravi njezinu imatelju

KORPORACIJSKI VRIJEDNOSTNI PAPIR - putem nje njezin imatelj ostvaruje svoja članska prava spram d.d. izdavatelja

- može glasiti samo na ime
- oblik pisane isprave o dionici ili elektroničkog zapisa koje vodi **Središnje kliričko depozitarno društvo (SKDD)** u središnjem depozitoriju, središnjem registru nematerijaliziranih vrij. papira
- **PRENOŠIVI / NEGOCIJABILNI VRIJ. PAPIRI**
 - prenosi se: **INDOSAMENTOM** - izdana isprava
 - CESIJOM** - nije izdana isprava
- putem **PORAVNANJA I NAMIRE** - u nematerijaliziranom obliku

VINKULACIJA - suglasnost društva o prijenosu za dionice koje su izdane u materijaliziranom obliku

ISPRAVA O DIONICI

SASTOJCI DIONICE U MATERIJALIZIRANOM OBLIKU:

- 1) oznaka da je dionica + nominalni iznos
- 2) oznaka roda
- 3) tvrtku i sjedište izdavatelja
- 4) tvrtku / ime i prezime osobe na koju glasi dionica
- 5) datum izdavanja i broj dionice
- 6) faksimil potpisa statutom ovlaštenih osoba izdavatelja

3) DIJELA ISPRAVE O DIONICI

- 1) **PLAŠT DIONICE** - službena potvrda članstva u društvu, osobito s pravom sudjelovanja u temeljnog kapitalu, dividendi i pravu glasa

(4)

2) KUPONSKI ARAK ZA NAPLATU DIVIDENDI

- odvojen - samostalna vrijednosnica
- može se prenositi tradicijom/indosamentom
- SADRŽI: - redni broj kupona
- broj dionice na koju se odnosi
- tvrtku izdavatelja dionice
- faksimil potpisa ovlaštenih osoba izdavatelja

3) TALON

- imatelj dionice ostvaruje pravo na nove kuponske arke
- prenosi se samo uz prijenos temeljne isprave
- **legitimacijski papir** sui generis
- sadrži broj dionice na koju se odnosi

DIONICE IZDANE U NEMATERIJALNOM OBLIKU

- elektronički zapis na računu vrijednosnih papira
- račun može glasiti na 1 ili više osoba (vlasnici, suovlaštenici)
- SADRŽAJ: 1) oznaka da je dionica + oznaka roda
- 2) tvrtku i sjedište izdavatelja, ukupan broj izdanih v.p. izdavatelja

- 3) tvrtku / ime osobe na koju glasi dionica
- 4) nominalni iznos
- 5) ukupni iznos izdanih dionica
- 6) daje li dionica pravo glasa
- 7) sadržaj posebnih prava
- 8) datum upisa u središnji depozitorij

- odluku o izdavanju donosi glavna skupština / osnivači

↳ tvrtka izdavatelja, ukupni iznos i broj dionica, nominalni iznosi, oznaka da dionice glase na ime, izdaju li se s ispravama o dionici ili u nemat. obliku, vrijeme upisa, način upisa, mjesto i način uplaćivanja, rok za vraćanje sredstava, rođ, redoslijed ostvarenja prvenstva

VLASTITE DIONICE

- drži ih samo društvo, prava miruju
- društvo ne smije upisati vlastite dionice
- društvo može stjecati vlastite dionice na temelju ovlasti glavne skupštine
↳ max. 5 g., uvjeti
- nacelo jednalog položaja dionicara - raspolažanje d. na trž. vrij. papira
- pravo prijenosa pri upisu novih dionica

STECANJE VL. DIONICA BEZ POSEBNE OVLASTI:

- 1) potrebno da bi se dionika velika šteta koja predstoji
- 2) dionice treba ponuditi da ih steknu zaposleni u (povezanim) društvu
↳ 1 g. od stjecanja → prijenos
- 3) dionice se stječu da bi se (po ZTD-u) obestetilo dionicare
- 4) stjecanje ncraperatno / financijska institucija kupuje dionice **komisiono**
- 5) stjecanje od dionicara jer nije u potpunosti uplatio iznos
- 6) na temelju univerzalnog pravnog slijedništva
- 7) odlukom glavne sk. o povlačenju D po propisima o smanjenju TK
- 8) nadmetanjem (sud) da bi društvo nimirilo tražbinu prema dionicaru
- max. 10% temeljnog kapitala

VALJANO stjecanje dionica protivno ZTD-u

NIŠTETAN obvezopravni posao o prijenosu

STATUT

- izraz STATIČKE VOLJE društva

SADRŽAJ:

- 1) tutnja i sjedište
- 2) predmet poslovanja
- 3) iznos temeljnog kapitala
- 4) podjela TK na dionice
- 5) da se izdaju dionice na ime
- 6) imati uprave i nadzornog odbora/upravnog odbora, broj članova/izv. direktora
- 7) način i oblik objave priopćenja društva
- 8) vrijeme trajanja i prestanka društva

SIMULTANO OSNIVANJE D.D.

- usvajanje statuta
- preuzimanje dionica ^{↳ javni bilježnik} = preddruštvo
- imenovanje upravnog odbora i revizora (1 g.)
↳ imenovanje izvršnih direktora
- uplatljivanje dionica (novac - min. 1/4 min. iznosa dionice
stvari i prava - u cijelosti + revizija osnivanja)
6 mј.
- pisano izvješće o osnivanju
- prijaviti upis u sudski registar → sv. važni

SUKCESIVNO OSNIVANJE D.D.

- specifično za d.d.
- jami poziv - vanjski ulagači
- preuzimanje dijela dionica - za ostale upućujui **PROSPEKT** - javni poziv
- upisivanje/uplatljivanje dionica kod kreditne institucije
↳ ZAINTERESIRANI potpisuje 3 primjerka izjave o upisu (upisnice)
↳ max. 3 mј. + 15 dana (osnivači) (neuspjeh → glas)
- 15 dana za raspoređivanje dionica
- max 2 mј. nakon → osnivačka skupština - zastupljena većina dionica
- izbor nadzornog/upravnog odbora

ODNOSI DIONIČARA

imati dionica = člansko pravo

- PRAVA:
- 1) **IMOVINSKA** - sudjelovanje u dobiti, ostatak u likvidaciji / steč. masi, dionice nove emisije, pravo provokupa
 - 2) **UPRAVNIČKA** - pravo glasa, sudjelovanja u radu skupštine, izbora/imenovanja organa, pobijanja odluka skupštine
 - 3) **POVLAŠTENA** - fiksna dividenda, prvenstvo isplate dividende ...
- isplata dividende - max. 30 dana od stjecanja

UPRAVNIČKA PRAVA - zaštita imovinskih interesa, osiguranje trajnosti i rasta društva, sprječavanje i sankcioniranje zloupotražba od uprave, uspostavljanje račnoteže, zaštita mehanizama između neprofesionalnog i nestručnog,...

min. 10% TK - OVLASTI:

- 1) glasovanje prije
- 2) upućivanje prijedloga g.sk. (neovisno o udjelu)
- 3) upućivanje zahtjeva sudu za revizore
- 4) pravo veta
- 5) tražiti priopćenje (neovisno)
- 6) zahtijevati obavijesti o poslovima društva (neovisno)

- NEPRAVODOBNO PLAĆANJE → isključenje iz društva (oduzimanje dionica) (5)

ORGANI

MONISTIČKI SUSTAV upravljanja - anglosajsonsko područje

DUALISTIČKI SUSTAV upravljanja - kontinentalno pravo

↳ SKUPŠTINA i UPRAVA, NADZORNI ODBOR

UPRAVA

- DIREKTORI (≥ 1), predsjednik, zamjenici

↳ fizička osoba, poslovno spoločnost

≠ kažnjene osobe 5 g. po presudi, osobe s zabranom obavljanja zanimanja

- imenuje nadzorni odbor na 5 g. (moguce u zastopno) - hitno sud

↳ opoziv - pravo tužbe, ostavka N.O. (14 dana)

- neovisna o N.O. i skupštini

- vinci ultra vires valjani prema trećima - odgovornost člana

- pripremanje akata, ugovora, izvršavanje odluka G.S.

- podnošenje izvješta N.O. - min. 1 godišnje, G.S. - izvješće o stanju društva

- NAKNADA - fitnes, bonus - odr. % dobiti

- čuvanje poslovne tajne

NADZORNI ODBOR

- obvezno za Vjem. i Austriju

- bira glavnu skupštinu (pojedinci dioničari)

- 1 predstavnik radnika - imenuje radničko vijeće

- neparan broj članova (min. 3), nema zamjenika

- mandat 4 g. (moguce u zastopno)

ČLAN NE MOŽE BITI:

1) član UPRAVE

2) član N.O./U.O. u 10 društava

3) član uprave osnog društva

4) član uprave društva u čijem se odboru nalazi član dr.

5) člo ne ispunjava uvjet za članstvo u upravi

- preventivno djelovanje

- odobrava ugovore i kredite, zastupa društvo prema članovima uprave

- u ime i za račun društva

- opoziv od strane Gl. skupštine \rightarrow 3/4 glasova

↳ na zahtjev N.O., dioničara (min 10% TK ili 8 000 000 kn kapitala), suda

UPRAVNI ODBOR

- monistički sustav

- vodstvo i nadzor čl. 272.a 2TD

- min. 3 člana (1 predstavnik radnika)

- mandat max. 6 g. (u zastopno)

- predsjednik, min. 1 zamjenik ≠ izvršni direktor

- donosi poslovnik o radu

≥ 1 IZVRŠNI DIREKTOR max. 6 g. - upis u registar
↳ vode poslove, zastupaju

GLAVNA SKUPŠTINA

- dioničari ostvaruju svoja prava

- vrhovni organ društva, OBLIGATORAN

- svi dioničari

ODLУČUJE O:

1) izboru / razrješenju nadzornog / upravnog odbora

2) upotrebi dobiti

3) davanju razrješnice članovima uprave i nadzornog / upravnog odbora

4) imenovanju revizora

5) izmjenama statuta

6) povećanju/smanjenju temeljnog kapitala

7) imenovanju i utvrđivanju naknade za revizora

8) uvrštenju dionica na tržište / polaćenju dionica

9) slupanjem / izmeni poduzetničkih ugovora

10) priključenju, spajanju, podjeli društva

11) preoblikovanju društva

12) prenosu imovine

13) prestanku društva

- soziva je UPRAVA većinom upisanih članova, N.O., likvidatori
↳ na zahtjev dioničara (min. 1/20 TK), pisani oblik

- objava min. 1 mј. pre održavanja + dnevni red + poziv

PRIOPĆENJE

- poziv na skupštinu (od uprave)

- min. 21 dan prije

- finansijskim institucijama, udruženja dioničara,
14 dana prije održavanja upisani baci dioničari

- pravo dioničara na OBAVIJEŠTENOST

- provođenje G.S. - 3/4 kapitali većina

- DIONIČARSKA PISMA - tramjesečno, jednak položaj dioničara

- KVORUM - potrebna zastupljenošć dioničara za valjane odluke

- javno / tajno glasovanje

- zapisnik sa skupštine - javni bilježnik

- određene odluke - 3/4 većina :

1) izmjene statuta

2) povećanje TK

3) uvjetovalno povećanje kap.

4) smanjenje TK

5) izdavanje zamjenjivih obveznica/s promjenjivom izumatom

6) slupanje, izmjena, prestanak poduzetničkih ugovora

7) priključenje društva

1 dionica = 1 glas

više dionica → moguće različito glasovanje

IZNIMKE I OGRANIČENJA:

1) ograničenje najvećeg nominalnog iznosa kojeg posjeduje 1 dionar = max. broj glasova

2) ograničenje broja glasa - neovisno o broju dionica

- pravo glasa stječe se potpunom uplatom uloga

- zadržanjem dionica ne gubi se pravo glasa

- ništetnost ugovora kojima se dionar dozvaje glasovati po uputama društva

POVEĆANJE TEMELJNIH KAPITALA

- odluka skupštine, uplaćeni svi dotadašnji ulozi → $3/4$ TK ne $< 2/3$

- izdavanje novih dionica

- ponuda po manjem nominalnom iznosu (KURSU)

SADRŽAJ UPISNICE:

1) dan donošenja odluke o povećanju

2) iznos za koji se dionice izdaju

3) utvrđenja kod ulosa stvari/prava, ukupan nomin. iznos dionica svakog roda

4) vrijeme kada upis prestaje obveziti

- izvršeno kad su dionice pokrivene upisima (**SUPSKRIPCIJA**)

- pravo prvenstva dotadašnjim članovima (računarno udjelu)

↳ moguće ograničenje

UVJETNO POVEĆANJE - nije sigurno

1) radi ostvarivanja prava vjerovnika na zamjenu zamj. obveznice u dionice i prava prvenstva pri upisu novih

2) radi pripreme za prijelaz uveć. društava

3) radi ostvarivanja prava na dionice zaposlenika i članova uprave (odluka G.S.)

4) radi davanja dionica vladajućeg društva članovima drugog društva

ODOBRENI TEMELjni KAPITAL

- bez suglasnosti skupštine

- max. 5% nakon upisa društva/izmjene statuta

- max. $1/2$ nominalnog iznosa TK

POVEĆANJE TEMELJEM KAPITALA IZ SREDSTAVA DRUŠTVA

- imovina u nerazmjeru s TK

- povećanje kreditne sposobnosti poduzeća, porast vrijednosti dionica

- daju se dioničarima oslobođene poreza

SMANJENJE TEMELJNOG KAPITALA

1) REDOVNO SMANJENJE - surba

- iznos se ne smije spustiti ispod 200 000 kn

- spajanje dionica (ako im se nom. iznos ne može smanjiti)

- vjerovnici traže osiguranje naplate → 6 mј.

2) POJEDNOSTAVLJENO SMANJENJE

- NOMINALNO / DEKLARATIVNO - nema isplata ili raspodjela kapitala dioničarima

- sanacija društava u gubitcima

- navedene surbe: 1) izraunavanje niže vrijednosti

2) pokriće gubitaka

3) prijenos sredstava u rezerve kapitala

ZAŠTITA VJEROVNIKA - zabrana isplat dobiti dioničarima dok rezerve ne dosegnu 5% TK

3) POKLJUČENJE DIONICA

- imatelji gube članstva prava

- stvari/prava koja se iscrpljuju - dioničarima pripada natkrada

- vlastite dionice

- nema plaćanja ili porroda dioničarima

PRESTANAK D.D.

RAZLOZI: 1) istek vremena

2) odluka G.S. min. $3/4$ TK

3) pravomodna odluka registrarskog suda - po službenoj dužnosti

4) prijelaz drugom društvu, podjele raspodjeljnjem

5) odluka o otvaranju stečajnog postupka

6) otvaranje stečajnog postupka

7) ništetnost društva

8) uklanjanje društva

LIKVIDACIJA D.D.

- osim u slučaju prijelaza drugom društvu ili spajanja, stečajnog post.

- provode članovi uprave tj. pravne osobe određene statutom/G.S.

- likvidatori zastupaju društvo

↳ okončavaju poslove, naplaćuju potraživanja društva, ispunjavaju obveze društva prema vjerovnicima/državi

LIKVIDACIJSKA MASA dijeli se dioničarima 1 g. nakon trećeg poziva vjerovnicima

DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

(6)

↳ manje od d.d.

- trgovačko društvo

- ≥1 fizička/pravna osoba imaju uloge kojima sudjeluju u unaprijed odgovorenome TK

- članovi ne odgovaraju za obvezu društva

- ne nužno jednaki ulozi

poslovni udjeli ~ vrijednosnice

- pravna osoba, društvo kapitala

- min. temeljni kapital = 20 000 kn

RAZLIKE U ODNOSU NA D.D.:

1) TK podijeljen na poslovne udjele (nemoguće izraziti u vrijed. papirima)

2) temeljni akt je **DRUŠTVENI UGOVOR**

- SIMULTANO OSNIVANJE

- ugovor u obliku jaunobiteljske isprave → preddruštvo

- 1 osoba → **IZJAVA o osnivanju**

SASTOJCI UGOVORA:

1) ime, prezime / tvrtka, prebivalište/sjedište, OIB / matični broj subjekta

2) tvrtka i sjedište društva

3) predmet postovanja

4) iznos TK + ulozi pojedinačnih osnivatelja

5) vrijeme na koje se osniva

6) prava i obvezu članova prema društvu t.j. društva prema osnivateljima

- min. pojedini ulog = 200 kn (za > višekratnik broja 100)

UPIS U REGISTAR - svaki osnivatelj min. 1/4 uloga (novac) → kreditna institucija

- ukupni iznos u novcu ≥ 10 000 kn.

- Stvari / prava moraju se u cijelosti uvesti

nepravodobna uplata → zatezne kamate / naknadni rok min. 1 mjes.

↳ isključenje uz odgovornost za štetu

DODATNE ČINIDBE u UGOVORU:

1) odrediti dodatnu činidbu - davanje, činjenje, trpljenje, propuštanje

2) odrediti opseg i pretpostavke za ispunjenje činidbi

3) mjerila za određivanje naknade za te činidbe

4) ugovorna kazna za slučaj neispunjenja / neurednog ispunjenja

- ako se članu daje naknada mora se navesti:

1) član koji prenosi stvar / pravo

2) opis onoga što se prenosi

3) vrijednost toga u novcu

4) POSEBNE POGODNOSTI koje stječe član društva

- troškove osnivanja snose osnivatelji razmijerno ulozima,

POSTAVKE ZA PRIJAVU ZA UPIS U SR:

1) sklopljen društ. ugovor

2) uneseni ulozi

3) ≥1 član uprave, izabran nadzorni odbor

4) 1 osnivatelj - osiguranje da će ulog koji nije uplaćen, biti uredno plaćen

SADRŽAJ PRIJAVE:

1) tvrtka, sjedište, adresa društva u RH, predmet postovanja

2) iznos temeljnog kapitala

3) izjava članova uprave o obveznom izješčivanju suda

4) imena i prezimena članova uprave, N.O., prebivalište, OIB

5) imena i prezimena / tvrtke članova društva, OIB / matični broj subjekta

+ dodatne činidbe

- upis objavljen u NN i jednim olakšanim nazivima

VLOZI U DRUŠTVO

- svi članovi obvezni ulože u novcu uplatiti u razmjeru s preuzetim poslovnim udjelima

SJEDINJENJE POSLOVNIH UDJELA 1 ČLANA

- u roku od 3 g. od upisa - 3 mjes. za uplatu cijelog uloga, davanje osiguranja, prijenos na trećega

- naknadni rok → PRESTANAK DRUŠTVA

ZAKAŠNJENJE S UNOSOM ULOGA

- zatezne kamate / min. 1 mjes. rok → ISKLUČENJE + odgovornost

- pravo društva na tužbu protiv člana

ODGOVORNOST ZA UNOS ULOGA

- odgovornost **PREDNIKA** za uplatu iznosa koji duguje isključeni član (poslj. 5 g.)

- mogućnost prodaje poslovnog udjela javnim nadmetanjem ako ga ne preuzme ne preuzme član članova društva

- društvo u stečaju - solidarna odgovornost članova

POSLOVNI UDJELI

- određuje se prema nominalnom iznosu
- 1 član može imati više udjela
- uprava vodi knjigu udjela - tvrtka/ime i prezime, sjedište/adresa, OIB, nominalni iznos post. udjela, uplate, dodatne činidbe, broj glasova
- mogu se PRENOSITI: NASLJEDIVATI
ugovorom (naplatno/bespl.)
bosim kad postoji dodatna činidba - potrebna **VINKULACIJA** (suglasnost)
- 1 udio sa više oslaštenika → prava ostvaruju zajedno
- društvo može stjecati poslovne udjele za koje je u cijelini uplaćen ulog
- ako se ispunе UVJETI:
 - 1) temeljni ulog u cijelini uplaćen
 - 2) cijenu poslovnog uloga društvo plati imovinom koja prelazi TK
 - 3) ako društvo može stvoriti propisane rezerve na stjecanje vlastitih udjela

PONIŠĆENJE / AMORTIZACIJA

- dobrovoljno - u bilo koje vrijeme
 - prisilno
- } - pravo na povrat uplaćenih uloga
} ako se time ne smanjuje TK

ISTUPANJE / ISKLJUČENJE ČLANA

- tužbom kod suda - opravdani razlozi
- pravo na nadoknadu tržišne vrijednosti njihovog poslovnog udjela
- stravi/prava - povrat nakon 3 mј.
- članstvo prestaje kad im se isplati naknada

ORGANI DRUŠTVA

- hijsarhijski odnos SKUPŠTINA → uprava

UPRAVA

- imenuju članovi ≥ 1 član (direktor)
- vodi poslove, zastupa, vodi poslovne knjige, izrađuje finansijsku izv.
- član - potpuno poslovno sposobna fiz. osoba
- samostalno vodi poslove
- čuvaju poslovnu tajnu
- na vlastitu odgovornost (osobna/imovinska)

↳ mogućnost opoziva člana

- od članova društva
- odlukom suda

- ostavka

↳ obaveštava društvo i registrarski sud o poticbi postojanja nadzoranog odbora

NADZORNI ODBOR

- ne mora postojati!
- određen društvenim ugovorom (FAKULTATIVAN)

MORA POSTOJATI:

- 1) ako je prosječan broj zaposlenih u godini > 200
- 2) ako je to za društvo propisano posebnim zakonom
- 3) ako je TK > 600 000 kn i ono ima > 50 članova
- 4) ako vodi d.d./d.o.o. s N.O. ili u njima sudjeluje s > 50% udjela u TK a broj zaposlenih u prosjeku > 200
- 5) ako je KOMPLEMENTAR u k.d., a prosječan broj zap. u oba društva je > 200

- min. 3 člana (neparan) - izabiru članovi društva

ČLAN NE SMJE BITI :

- 1) osoba koja je član u 10 nadzornih/upravnih odbora
- 2) član uprave ili zamjenik
- 3) punomoćnik društva
- 4) prokurist
- 5) osoba kažnjena za kaznena djela (5 g.)

- 1/3 članova mogu imenovati određeni članovi društva

- mandat - 4 godine (uzastopno)

- može opozvati skupština, članovi (3/4 većina)
- nema zamjenika

- sjednice → zapisnik (predsj., zamjenik)

- donošenje odluka uz kворум 1/2 članova

SKUPŠTINA

- obvezni organ s ogranicenom odgovornošću
- čaziva je uprava
- odvija se u sjedištu
- odluke - 1/10 TK
- 200 kn nominalnog iznosa poslovnog udjela = 1 glas

MANJINA

- 1/10 TK
- mogu tražiti REZORE - ne mogu prenijeti poslovne udjele bez suglasnosti društva (za vrijeme trajanja)

IZMENE UGOVORA

- odlukom članova - javnobičajnički akt
- nema učinka ako se ne upiše u sudski registar
- materijalne izmene - ZTD
- 3/4 glasova
- odluke o povećanju/smanjenju prava članova → SUGLASNO
- potrebno objaviti

(7)

PRESTANAK D.O.O.

- 1) istek vremena
 - 2) odluka članova
 - 3) pripajanje/spajanje/razdvajanje
 - 4) stečajni postupak
 - 5) brisanje od strane suda po službenoj dužnosti
 - 6) brisanje društva koje nema imovinu/neprijavljeno sjednjenje svih udjela
 - 7) ništetnost društva
 - 8) uklanjanje
 - 9) pravomočna presuda suda
- LIKVIDACIJA osim kod stečaja

STATUSNE PROMJENE KOD T.D.

PRIPAJANJE

- jedno društvo pripaja se drugom BEZ likvidacije

```

    graph LR
      D1[D.D.] --> D2[D.O.O.]
      I1[imovina] --> D1
      P1[poslovni udjeli] --> D2
  
```

D.D. → D.D.

- prijenosi, preuzimatelj
- temeljem ugovora (uprave) - javnobičajnička isprava

PODACI: tutnje i sjedišta, sporazum o prijenosu imovine u zamjenu za dionice, omjer zamjene dionica, pojedinosti o prijenosu, vrijeme od kada dionice daju pravo na sudjelovanje u dobiti, prava koja dobivaju dioničari, posebne pogodnosti...

- revisija pripajanja - imenuje trg. sud, preispitivanje od U.O.
- potrebno odobrenje svih glavnih skupština - 3/4 TK
- upis pripojenog → upis preuzimatelja - pravovaljivo
-> TK preuzimatelja

POVEĆANJE TK

EFEKTIVNO POVEĆANJE

- uplata uloga za nove poslovne udjеле/povećanje uloga za postojeće
- pravo prverstva članova → 1 mј:

NOMINALNO POVEĆANJE

- povećanje iz sredstava društva
- revizori ispituju finansijsku izvješću
- max 8 mј. stara izvješća
- povećanje nominalnih iznosa poslovnih udjela/stvaranje novih
- vlastiti poslovni udjeli sudjeluju u povećanju

SMANJENJE TK

- 1) vraćanje članouma njihovih uloga
- 2) sniženjem nominalnih iznosa poslovnih udjela
- 3) oslobođajem članova/pročiniba od obaveze da u cjelini uplate uloge

- opseg i surha, način provedenja
- objava u NN i glasiku društva
- vjerovnici - 3 mjeseca za prihvatanje

PRIJAVA ZA UPIS U SR

- 1) dokaz da je rukana smanjenja objavljena po propisima
 - 2) dokaz da su vjerovnici podmireni/olano im osiguranje
 - 3) izjave članova uprave da je vjerovnicima poslana obavijest
 - 4) popis članova na temelju odluke o smanjenju
- solidarna odgovornost članova za neistinite tvrdnje
 - isplate način upisa u registar

D.O.O. → D.O.O.

- ugovor - suglasnost (javnobij. akt) 3/4 glasova
- NEMA revizije ni izvješća
- > TK preuzimatelja

D.D. ↔ D.O.O.

- sinteza pravila za D.D. → D.D. i D.O.O. → D.O.O.

PRAVNI UČINI

- pripojena društva prestaju postojati kao pravne osobe
- obvezni pripojenog = obvezni preuzimatelji
- stečće pravno stjecanje (univerzalna sukcesija)
- vjerovnici nemaju utjecaj na pripajanje - davanje osiguranja (6 mј.)

SPAJANJE

- spajanje bez likvidacije → NOVO DRUŠTVO

D.D. + D.D. ili D.O.O. + D.O.O.

društva koja se spajaju = pripojena, novo = preuzimatelj

SPAJANJE D.D.

- svako D.D. barem 2 g. upisano u registar
- ugovor, izvješća, revizija, N.O., odluke G.S.
- NE MOŽE ce porecati TK
- statut, članovi V.O./N.O. → odobrenje glavnih skupština - 3/4 TK
- pravovaljano upisom novog društva u registar → upis spajanja

SPAJANJE D.O.O.

- ugovor o kojem su se usuglasile skupštine - 3/4 glasova
- dnušteni ugovor, članovi uprave - suglasnost skupštine - 3/4 glasova
- nije potrebno brisanje starih društava iz registra

PODJELA DRUŠTVA KAPITALA

- cijelokupna / dio imovine društva prenosi se na ≥ 2 novonastalih/postojećih društava
- RAZDVAJANJE** - cijela imovina
 - društvo prestaje bez likvidacije
- ODVAJANJE** - ≥ 1 dio imovine
 - društvo ne prestaje

PODJELA S OSNIVANJEM

- PLAN PODJELE - donosi uprava
- izvješće o podjeli - razlozi, sadržaj plana } izvješće N.O.
- revizija - izvješće
- glavna skupština mora odobriti plan

PODJELA S PREUZIMANJEM

- ugovor o podjeli - uprave društva koje se dijeli i preuzimatelja
- izvješće uprava, revizija, kontrola N.O.
- ugovor odobren od glavnih skupština

PREDUBLIKOVANJE

- promjena ustrojbenog oblika društva (osim onih u stečaju)
- način 2 g. od upisa
- bez likvidacije

PREDUBLIKOVANJE D.D. → D.O.O.

- odluka donosi glavna skupština - 9/10 TK
- dionice postaju poslovni udjeli

PREDUBLIKOVANJE D.O.O. → D.D.

- odluka glavne skupštine (većina potrebna za izmjenu društ. ug.)
- izvješće, revizija

PREDUBLIKOVANJE DRUŠTVA KAPITALA → DRUŠTVO OSOBA

D.D. → J.T.D. → jednoglasno

- svi članovi moraju prihvati društveni ugovor

D.D. → K.D. (komanditori)

D.O.O. → J.T.D / K.D.

PREDUBLIKOVANJE DRUŠTVA OSOBA → DRUŠTVO KAPITALA

- potrebna odluka svi članovi / komplementari - pravobj. akt.
- komplementari, komanditori → dionici (razmjerno udjelima)